

Въвеждането на шестото издание на ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция и ефектите върху международната инвестиционна позиция на България за 2014 г.

Въвеждането на методологическите изисквания на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция, МВФ 2008 г. (РПБ6, [Ръководството](#))¹), води до промени в данните, в сравнение с тези, съставяни по петото му издание (РПБ5)^{2,3}.

1. Преки инвестиции

Въведената с РПБ6 принципна промяна при отчитането на преките инвестиции, както и другите изменения, описани в методологическите бележки относно преминаването към новата методология на шестото издание на *Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция*, силно затрудняват прякото съпоставяне между данните за преките инвестиции по двете методологии.

Съгласно новите изисквания, подчиненият срочен дълг между банките и заемите между другите финансови посредници (без застрахователните и пенсионните фондове) вече не се отчитат в обхвата на преките инвестиции, тъй като това се приема за обичайна операция между финансови посредници. Позициите, свързани с подчинен срочен дълг между банките, се отчитат в статия *Други инвестиции*. С въвеждането на промените, свързани с прилагането на РПБ6, бе направена и друга промяна – лихвите по получените и предоставени заеми (вкл. вътрешнофирмените) вече се начисляват месечно на база на докладваните от респондентите (с Декларация форма СПБ-1) условия по заемите – ставка на лихвения процент и схема на плащанията и отчетения остатък по съответния заем. Досега се отчитаха само докладваните тримесечно от респондентите (с отчетна форма СПБ 4 и СПБ-4А) начислени лихви. Съгласно принципа на начислението, тези лихви се отчитат и като увеличение на вземанията/задълженията по заеми (вкл. вътрешнофирмени) в международната инвестиционна позиция.

¹ <http://www.imf.org/external/pubs/ft/bop/2007/bop6comp.htm>

² За методологическите промени при съставянето на статистиката на платежния баланс, вж. материала [Съставяне на статистиката на платежния баланс съгласно методологията на шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международната инвестиционна позиция](#)

³ Сравнение на база стандартното представяне на платежния баланс.

В резултат на тези промени, към края на декември 2014 г. в позицията на подстатия *Дългови инструменти, активи* е отчетено нетно увеличение със 135.6 млн. евро (5.7%) и нетно намаление на подстатия *Дългови инструменти, пасиви* и с 1493 млн. евро (9.2%).

2. Портфейлни инвестиции

Инвестициите в акции на международни организации се включват в *Портфейлни инвестиции*. Ефектът от тази промяна към 31 декември 2014 г. в актива на подстатия *Акции/Дялове на инвестиционни фондове* е в размер на 80.9 млн. евро.

3. Други инвестиции

- Съгласно новите изисквания, подчиненият срочен дълг между банките и заемите между другите финансови посредници (без застрахователните и пенсионните фондове) вече не се отчитат в обхвата на преките инвестиции, тъй като това се приема за обичайна операция между финансови посредници. Позициите, свързани с подчинен срочен дълг между банките, се отчитат в статия *Други инвестиции*. Съгласно принципа на двустранното записване, начислените лихви се отчитат и като увеличение на вземанията/задълженията по заеми във финансовата сметка на платежния баланс.

- Заемите между финансови институции се отчитат като депозити, а не като заеми.

- Позициите в специални права на тираж (които членовете на МВФ имат право да използват в случай на финансови затруднения, като ги обменят за конвертируеми валути) вече се отчитат като задължения в *Други инвестиции*

Нетният ефект от тези промени в данните за 2014 г. е в посока на увеличение на активите и пасивите по статия *Други инвестиции* съответно в размер на 158.3 млн. евро (1.8%) и 2903.8 млн. евро (14.6%).

Като резултат на прилагането на изискванията на РПБ6, нетната международна инвестиционна позиция за 2014 г. е отрицателна в размер на 30 464. 2 млн. евро (72.5% от БВП), като се променя с 1216.6 млн. евро (2.9% от БВП) в сравнение с позицията, изчислена съгласно методологическите изисквания на РПБ5 (отрицателна нетна международна инвестиционна позиция в размер на 29 247.5 млн. евро, 69.6% от БВП).

Дата: 30 юни 2015 г.

МЕЖДУНАРОДНА ИНВЕСТИЦИОННА ПОЗИЦИЯ НА БЪЛГАРИЯ

към 31.XII.2014г.

(в млн. евро)

	РПБ6	РПБ5	Разлика РПБ6-РПБ5
Международна инвестиционна позиция, нето¹	-30 464.2	-29 247.5	-1 216.6
Преки инвестиции, нето	-34 895.8	-36 524.5	1 628.7
Портфейлни инвестиции, нето	1 651.2	1 570.3	80.9
Финансови деривативи, нето	-161.0	19.8	-180.8
Други инвестиции, нето	-13 592.7	-10 847.2	-2 745.5
Резервни активи	16 534.1	16 534.1	0.0
Активи	35 342.9	35 008.2	334.6
Преки инвестиции	4 011.7	3 876.2	135.6
Дялов капитал и реинвестиране на печалба	1 482.8	1 482.8	0.0
Дългови инструменти	2 529.0	2 393.4	135.6
Портфейлни инвестиции³	5 599.4	5 518.5	80.9
Дялов капитал и акции на инвестиционни фондове	1 132.3	1 051.4	80.9
Дългови ценни книжа	4 467.1	4 467.1	0.0
Краткосрочни	223.6	223.5	0.1
Дългосрочни	4 243.5	4 243.6	-0.1
Финансови деривати (различни от резерви) и опции върху акции на наетите лица, нето	3.9	44.2	-40.2
Други инвестиции	9 193.6	9 035.3	158.3
Валута и депозити ⁶	6 644.4	5 382.1	1 262.2
Заеми ⁵	1 197.7	2 265.5	-1 067.8
Търговски кредити и аванси	887.6	855.8	31.7
Други сметки за вземания	464.0	531.8	-67.8
Резервни активи⁷	16 534.1	16 534.1	0.0
Монетарно злато	1 258.2	1 258.2	0.0
Притежавани СПТ	728.5	728.5	0.0
Резервна позиция в МВФ	40.6	40.6	0.0
Други резервни активи	14 506.8	14 506.8	0.0
Пасиви	65 807.0	64 255.8	1 551.3
Преки инвестиции	38 907.6	40 400.7	-1 493.1
Дялов капитал и реинвестиране на печалба	24 233.2	24 233.4	-0.2
Дългови инструменти	14 674.4	16 167.3	-1 493.0
Портфейлни инвестиции³	3 948.2	3 948.2	0.0
Дялов капитал и акции на инвестиционни фондове	183.4	183.4	0.0
Дългови ценни книжа	3 764.8	3 764.8	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	3 764.8	3 764.8	0.0
Финансови деривати (различни от резерви) и опции върху акции на наетите лица, нето	165.0	24.4	140.6
Други инвестиции	22 786.3	19 882.5	2 903.8
Валута и депозити ⁶	5 819.3	2 635.9	3 183.4
Заеми ⁵	14 754.5	15 863.0	-1 108.5
Търговски кредити и аванси	1 309.5	1 299.4	10.1
Други сметки за задължения	175.3	84.2	91.0
СПТ	727.6		727.6